

DZIENNIK POLSKI

Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego”, Pasa Marjański
Lwów 26. wrzesnia.
Redakcja wysyła we Lwowie razowe 15 zł. — półroczne
30 zł. — kwartalne 15 zł. 50 ct. — miesięczne 5 zł.
40 ct. — przesyłkę do domu dopłaca się 20 centów
miesięcznie.
Z przesyłką pocztową w państwie austriackim, razowe
15 zł. — półroczne 30 zł. — kwartalne 15 zł. —
miesięczne 5 zł. 40 ct.
Z przesyłką pocztową na granicę do całych Niemiec razowe
15 zł. — półroczne 30 zł. — kwartalne 15 zł. —
miesięczne 5 zł. 40 ct.
Pracownicy redakcji: 12 osób. Razowe 40 zł. —
półroczne 80 zł. — kwartalne 40 zł. —
miesięczne 20 zł. —

Numer kosztuje 6 centów.

Redakcja nie zwraca.

Telefon Redakcji 171

Wychodzi codziennie niewyłączając niedziel i świąt o godzinie 8 rano.

Przedpłatę i ogłoszenia przyjmują we Lwowie
jeden tylko i wyłącznie:

Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, Pasa Marjański
L. 6 i 7 w domu pana Kłosa

We Wiedniu: pp. Hasenauer i Vogler, (Otto Maier,
M. Duker, H. Schöler, A. Oppels, Rudolf Maier,
J. Danneberg; w Paryżu: G. Adam 52 rue
de Valenciennes.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 10 centów od linijki
wiersza drobnym drukiem (petit).

Doniesienia o ślubach, narzeczeńiach i ślubach przywrażeń
zawierają się po stronie 14, a po stronie 15 od wiersza.

Przytępnienie 12: nekrologia 20 ct. od wiersza.
Drobne ogłoszenia 14, cent od wiersza. Poniedziałek
i środy o 1 ct. od wiersza.

Rokizmy w rubryce Niedzielnik 30 ct. od wiersza.

Międzynarodowe normy prawne.

Lwów 26. wrzesnia.

II.

Rzeczą zbyteczną szeroko się nad tem roz-
wodzić, jakie to ogromne ułatwienie przy o-
daniu powstających kwestyj spornych, jeżeli po-
szczególnie normy prawne i przepisy ustawowe
są jednolite. Odczuwa to przede wszystkim prak-
tyczny jurysta, powołany do prawnego zastęp-
stwa stron, ale prócz niego pojmują to także
profan zwłaszcza, jeżeli kiedykolwiek miał coś
do załatwienia zagranicą, co, co wkracza w dzie-
dzinę interesów prawnych. Odnosi się to natu-
ralnie w pierwszym rzędzie do większych kup-
ców i przemysłowców. Wobec mniejszych się z
dniem każdym stosunków międzynarodowych,
wobec wstępującej styczności wzajemnych inte-
resów między poddany różnych państw, po-
winno się wydawać, że jest to może i kwestia
czasu, korzyści, wynikające z tego rodzaju kon-
wencji, rozszerzyć także na inne pola.

I rzeczywiście rząd belgijski powziął już
inicjatywę do uregulowania w drodze między-
narodowego porozumienia całego prawa hand-
lowego i wewnętrznego, podczas gdy rząd holo-
ndski zabrał się do sprawy o wiele trudniej-
szej, a mianowicie do międzynarodowego uje-
dnotwienia prawa prywatnego i procesu cy-
wilnego. We wspomnianych konferencjach od-
bytych w Hadze, obradowano nad między-
narodowym uproszczaniem poszczególnych dzia-
łów prawa cywilnego, a mianowicie prawa
małżeńskiego i prawa opiekuńczego, prawa
spadkowego, tudzież konkursowego i procesow-
ego. Zdaje się jednak, że wina leży w samej
trudności rozwiązania poruszonych spraw. Ro-
kowania i obrady wydały jeno bardzo skromne
rezultaty. Ze wszystkich poruszonych, a wcale
ważnych i rzecz można powiedzieć, kwestyj, ani
jedna na razie nie doczekała się rozwiązania
w przedłożonym obecnie rządowi projekcie.
Ograniczono się na sam proces cywilny, ale
i tutaj nie tknięto działości, których ujedno-
stajnienie mogłoby się wydawać najkonieczniej-
szem i najbardziej pożądanym. Wykonywanie
wyroków w obcym państwie bez badania ma-
terialnej tych wyroków słuszności, między-
narodowe uznanie jednolitych instancji sądo-
wych, uszanowanie wartości obcych środków do-
wodowych, to wszystko w ułożonych projektach
pozostało niekniętym.

Dotyczy zaś te projekty li następujących
spraw: 1) doręczenia sądowych i pozasądowych
nabaw i aktów; 2) rogoracji, to znaczy wezwa-
nia, wysłanego przez władzę sądową jednego
państwa do władzy sądowej państwa drugiego, o
przedsięwzięcie poszczególnych czynności sądo-
wych i aktów jurysdykcji, jakoto przesłuchania
świadków, odebrania przysięgi od strony za gra-
nicą zamieszkałej itp.; 3) dania zabezpieczenia
przez stronę zagranicą zamieszkałą dla kosztów
procesowych (kancelia aktywna); 4) prawa
ubogich i 5) aresztu dłużnego.

Alle i tych pięć punktów uregulowanie na-
stępuje w sposób czysto formalny. Główne sa-
dy, jakich się przy tem trzymało, są następu-
jące: dyplomatyczne pośrednictwo przy dorę-
czeniu uchwał sądowych stronom prywatnym i przy
rogoracjach, tudzież równoprawienie, a raczej
jednakowe traktowanie obco krajowców z podda-
nymi własnego państwa w wypadkach aresztu
za długi, prawa ubogich i zabezpieczenia kosztów
procesowych. To wszystko. Gdyby ktoś chciał
być ścisłym, mógłby powiedzieć: *Partiurunt
montes et nascitur ridiculus mus* — i miaby
rację. Jeżeli się taki obrzydliwy aparat wprowadza
w ruch, jeżeli chodzi o międzynarodową kon-
wencję, wówczas musiałby się spodziewać, że coś
więcej ujrzy światło dzienne nad takie formalne
drobiazgi. Co rzadko dzieje się z projektami, je-
szcze nie wiadomo. Szwajcarska rada związkowa po-
leciła je do przyjęcia, wątpię jednak, czy go-
dzi.

zali inne rządy na to się zgodzą. Nie sądzimy, aby
z tego dla kogoś wielka wynikała strata. Z tego,
cośmy powyżej powiedzieli, okazuje się, że wy-
gotowane projekty bynajmniej nie odpowiadają
doniosłości rzeczy, że to, co ma być uoszczy-
wieniem nie stoi w żadnym stosunku ani do
tego, co czeka załatwienia, ani też nie odpowiada
powadze czynników, powołanych do współdział-
nia. Jeżeli w drodze międzynarodowych konwen-
cji ma być coś uproszczaniem i ujednolici-
eniem, w takim razie powinno ono oznaczać
istotny i rzeczywisty, a nie li formalny i pozorny
postęp. Półśrodek często w takich rzeczach wię-
cej szkodzi niż pomaga, bo rodzą potrzebę wy-
poczynku na zdobytych wawrzynach. W obecnym
wypadku byłaby ona chyba w zupełności nie-
zasadzoną. Nie byłoby zatem doprawdy wiele
straty, gdyby rzadzie interesowano nie przyjęty
projekt rządu holenderskiego. Śnać jeszcze za
wcześnie na tego rodzaju konwencje między-
narodowe.

Na wybudowanie gmachu prawa między-
narodowego w tem znaczeniu, jak je powyżej
określiśmy, potrzeba dużo czasu i dużo pracy.
I czasu i pracy było widocznie dotychczas za
mało. Potrzeba jednolitych norm prawnych da-
tuję od niedawna, bo dopiero od czasu, gdy
międzynarodowy obrót większe przybrał roz-
miary. Staje się co prawda ta potrzeba coraz
większa, z dniem każdym bardziej jej odczu-
wamy, ale właśnie dla tego uzasadniona jest na-
dejście, że może kiedyś przecieć dojdziemy do
jednolitych norm prawnych. Na razie nie umiano
jeszcze tej potrzeby należycie sformułować, nie
zdołano jej ująć w konkretne kształty para-
grafów i artykułów. Za mało jeszcze w tym kie-
runku pracowano, bo też za mało było praco-
owników. Ta właśnie gałąź umiejętności pra-
wnych jest jeszcze młoda i nie wiele czuje się
w niej swojskimi, nie dla wielu budzi ona dość
interesu. O to też w pierwszym rzędzie powinno
na razie chodzić. Zależeć powinno na obudzeniu
żywego zapału się tym właśnie działem jurys-
prudencji i dla tego prace powyżej określone,
choćby ona nie doprowadziła już teraz do mię-
dzynarodowej kodyfikacji norm prawnych, pro-
cie nie pójdzie może na marne. Obudzi ona
interes, wywoła dyskusję i w ten sposób przy-
gotuje grunt dla międzynarodowych norm pra-
wnych.

Zakład dla chorych nieuleczalnych we Lwowie.

Na ostatniej sesji przekazał sejm wydziałowi
krajowemu do zbadania i zdania sprawy petycję
zgromadzenia SS. Miłosierdzia (Józefitek) o sub-
wencji lub bezprocentową pożyczkę 10 000 zł.
na dokonanie we Lwowie nowego budynku
dla chorych nieuleczalnych. Wydział krajowy po
zbadaaniu stanu rzeczy, postanowił wziąć za punkt
wyjścia i wniosków swych pierwszą alternatywę
petycji, z pewną atoli modyfikacją co do żądanej
sumy, zwłaszcza gdy postanowienie to zapewniając
zakładowi bezwrotną, a więc o wiele skut-
czniejszą pomoc materialną, nie pozostanie z dru-
giej strony bez korzyści dla funduszu krajowego.

Po przeprowadzonych przez wydział krajowy
rokowaniach z zastępcą zgromadzenia SS. Józefi-
tek, zobowiązał się zakład w razie udzielenia
bezwrotnej subwencji w kwocie 6000 zł. utwo-
rzyć stale dwa łóżka do dyspozycji wydziału
krajowego, względnie szpitala lwowskiego, czyli
życi i pielęgnować bezpłatnie w zakładzie
dwóch chorych rekonwalescentów, odesłanych do
zakładu ze szpitala, którzy jako niekwalifikujący
się do dalszego leczenia, szpital opuścić muszą,
jakkolwiek jeszcze dalszej opieki dla nabrania
sił potrzebują.

Chorzy tego rodzaju stanowią bardzo uciąż-
liwy balast dla szpitala i jego celów czyste-
lości, który i tak zazwyczaj bywa przepeł-
niony, a wydział krajowy był nawet zniewolo-

ny zawrzeć w r. 1891 umowę z zakładem dla
nieuleczalnych, mocą której zakład ten obecnie
za opłatą po 40 ct. od osoby przyjmuje rekon-
walescentów, względnie chorych niekwalifikują-
cych się do leczenia w szpitalu — celem dalszego
pielęgnowania. Utworzenie tedy stałych dwóch
miejsc w zakładzie dla nieuleczalnych, celem
bezpłatnego utrzymywania chorych powyższej
kategorji, odesłanych ze szpitala lwowskiego, bę-
dzie równie z korzyścią dla funduszu kra-
jowego.

Z powyższych powodów wydział krajowy
postanowił odnieść się do sejmu z wnioskiem
przyniesienia zgromadzeniu SS. Miłosierdzia (Józefi-
tek) bezwrotnej subwencji w kwocie 6.000 zł.
na dokonanie budowy budynku dla nieuleczal-
nych, pod warunkiem bezpłatnego utrzymywa-
nia na zawsze w tym zakładzie dwóch rekon-
walescentów, odesłanych ze szpitala lwowskiego.
Przynależą się mająca subwencja ma być płatna
w dwóch równych ratach po 3.000 w latach
1897 i 1898.

Korespondencje.

Kraków 24. wrzesnia.
(Organizacja duchowieństwa — Społeczna i polityczna
jej działalność. — „Przyjaźni” katolicki. — Ich program
i znaczenie.)

(s) Na gruncie krakowskim w ostatnich
czasach zarysowuje się coraz wyraźniej nowy
rozdział w walce o opanowanie mas ludu wiejs-
kiego i miejskiego. Jako czynnik występuje tym
razem duchowieństwo świeckie i części sakralnego,
grupuje się w pewną organizację z nakreślonym
społecznym i politycznym programem. Kolebką
tego najnowszego ruchu jest Kraków. Do nie-
dawna tak na wsi, jak w mieście duchowieństwo
zajmowało się ściśle swoim duchownym zakre-
sem działania; żywotne kwestje społeczne wzra-
stały z dnia na dzień, lud stanął na tym stopniu
świadomości, że siła rzeczy zaczynał przypominać
się o swoje prawa, mimo to duchowieństwo nie
wzięło wówczas sprawy ludowej w swoje ręce,
nie opanovalo i pokierowało wielkiego ruchu lu-
dowego. Jest to zarzut za przeszłość, zarzut od-
noszący się nie tylko do duchowieństwa, ale
o wiele więcej do świeckich czynników społe-
czeństwa, że nie wyszłyśmy właściwie w chwili, że
zadanie ludzkie się nadziewa, iż do naszego ro-
botnika miejskiego nie znajdzie przystępu socja-
lizmu, że chłop pozostanie zawsze chłopem z o-
sów pańszczyźnianych, że bez dworu i księdza
jednego ruchu nie zrobi. Złudzenia te dotkliwie
się zaniósł, muszą się oddzielić.

Dopiero gdy z jednej strony ks. Stojalowski,
z drugiej *Przyjaźni* ludu, a nawet partja socja-
lno-demokratyczna zaczęły wspólnymi siłami „nawia-
dzać” lud, gdy w Krakowie i w zachodniej
Galacji liczba ich zwolenników zaczęła rość w
potęgę, zrywającą wszystkie węzły moralne
z dworem i pałającą nienawiścią do dotychcza-
sowych kierowniczych warstw życia politycznego
i społecznego, gdy podstawy wiary zaczęły się
chwiać, wtedy dopiero duchowieństwo ooceniło
niebezpieczeństwo sytuacji i wystąpiło do walki
zorganizowanej. Jeden czynnik zaczyna podej-
mować zadanie i oceniać położenie — drugi
czynnik, tj. dwór i cały obóz konserwatywny
widzi niebezpieczeństwo, ale dotąd ozyanie prze-
ciw niemu ni: wystąpił.

Organizacja duchowieństwa datuje się do-
piero od kilku miesięcy. Podjęło ją grono ta-
lejszych świeckich i zakonnych kapłanów, w
liczbie kilku. Na pierwszy początek zaczęto
tworzyć stowarzyszenia pod nazwą „Przyjaźni”,
których organem jest wychodzący we Lwowie
Gramot. Miały one za główny cel, przeciwstawić
akcji społecznej w mieście społeczną akcję
chrześcijańską. Zadanie ogromnie śmiało i tru-
dne. Trudne dlatego, bo socjaliści nie liczą się
wobec robotnika i ludu z obiecaniami jak naj-
dalej idącymi, bo mają za sobą organizację mię-
dzynarodową, bo wreszcie otwarcie mogą ra-

ozy nazywać po imieniu; śmiało dlatego, że
bezpośrednio dotykają rany społecznej, kwestji
ludowej w mieście i na wsi, której sama sukna
duchowna nie zakryje, której fraszem ani obie-
canek załatwić się nie da, tylko przesunięciem
społecznego punktu ciężkości, zmianą radykalną
warunków społecznych i ekonomicznych, części-
ową abdykacją rządzących dziś warstw. O tem
inicjatorzy nowej organizacji wiedzieli niezawo-
dnie bardzo dobrze i sadawali sobie z tego na
przyszłość sprawę.

„Przyjaźni” dotąd powstało 10; należy do
nich przeważnie robotnik miejski, szczerze kato-
licki, mieszczański, a przedmiotami Krako-
wa, we wsach najbliższych, otaczających Kra-
ków dokoła. Jest to zastęp prawdziwych robo-
tników, liczący przynajmniej 3 tysiące ludzi,
ubogich, żyjących z pracy rąk, ale wierzących
jeszcze głęboko i prawdziwie. Wiera zaprowa-
dziła ich do „Przyjaźni”, a nie do obozu socja-
listów; dołą swoją czują wyraźnie i mówią wy-
raźnie o jej poprawie. Pierwszy raz wystąpił
„Przyjaźni” na widok publiczny dnia 8. maja,
świętując rocznicę konstytucji, jako przeciwi-
stwo do święta robotniczego w dniu 1. maja.
Karne ich szeregi, szczerze i otwarte twarze
członków, ich wiara w poczynającą się lepszą
przyszłość, robili najlepsze wrażenie. Po tej
pierwszej publicznej manifestacji nastąpiły zgro-
madzenia i obrady „Przyjaźni”, na których
program ich stał się coraz wyraźniejszy.
Mglisty z początku zaczął się rozjaśniać w miarę,
jak robotnicy, głos zabierali; na wszystkich
zebraniach przede wszystkim uderzał objaw
niechęci przeciw socjalizmowi i żydowi, następ-
nie narzekanie na biedę i trudne położenie.
Robotnicy ceglarny n. p. i inni rzemieślnicy
wystrzyli się na ciężką bardzo pracę, przy-
noszącą tak mały zarobek, że najskromniej-
szy z nich nie może. Takie skargi, popie-
rane faktami, wywoływały zawsze największe
zainteresowanie całego zgromadzenia. Ostat-
nie „Przyjaźni” już w ostatnich dniach sfor-
mowały wyrazę program: przede wszystkim
zaczęły wyraźnie, z aprobatą, kierującą
niemi duchowieństwa, że lud będzie się dobijał
swoich praw, choćby to „komu” nie podoba-
ło; to określenie było wyraźnie skierowane
przeciw prawemu skrzydłu naszej organizacji
politycznej i społecznej w kraju. A więc posta-
nowiono wprawdzie nie hałasować, nie demon-
stracyjnie, ale dość wyraźnie i jasno niezawo-
dnie o oddzielenie się od obozu konserwaty-
wnego. To punkt bardzo ważny, bo wskazuje
na tworzącą się zupełnie nową organizację spo-
leczno-polityczną i w tej mierze padło już nawet
słowo: chrześcijańsko-ludowy, jako określenie
przyszłej tej organizacji.

Oprócz tego zasadniczego punktu programu,
postawionego pośrednio, bezpośrednio postawiono
następujące zasady: 1) stanowca walka z so-
cjalizmem, jako wrogami Boga, ojczyzny i ludu,
2) poszanowanie religji i moralności, 3) po-
szanowanie sprawiedliwie nabytej własności, 4)
bronienie pracy od wyzysku, 5) zapewnienie
odpowiedniej opieki dla pracy na drodze ustaw,
6) zupełne święcenie niedzieli, 7) normowanie
czasu pracy dla mężczyzn, kobiet i dzieci itd.

Rozpoznało też duchowieństwo pracę, aby
„Przyjaźni” szerzyły się po całym kraju i
ścisłały lud wiejski. Prasie ludowej poświęciło
duchowieństwo trzech decesyj poświęca nara-
dy w Krakowie i niezawodnie tej pracy, rzeczywiste
choć spokojne bronienie inte- „w ludu, posta-
wiono tam jako postulat. Na najbliższe dni za-
powiedziany jest w Krakowie nowy zjazd du-
chowieństwa, na którym omówione będą ważne
sprawy, bo urządzanie wieców po kraju całym,
ulożenie programu, jakiego duchowieństwo trzymać
się ma w sprawie ludowej.

Są to wszystko bardzo poważne objawy,
koncentrujące się w naszym mieście i stad pro-
mienające. Radykalne żywioły już się rzuciły

z całą namietnością na tę działalność, zwróconą
bezpośrednio z całą śmiałością przeciwko nim;
konserwatywne żywioły zachowują się zimno wo-
bec akcji duchowieństwa, jakby odczuwając z nie-
których dotychczasowych znaków, że jeżeli ta
akcja ma złączyć w sobie warstwy ludowe, to
przede wszystkim musi być politycznie i spo-
łecznie niezależna, oddana ludowi bez obawy
idącej o bok dotychczasowych warstw rządzą-
cych, a nie pod nimi, zapewniająca ludowi nie
samoistne stanowisko obywatelskie. To jedno stwier-
dzenie można tu z centrum tego ruchu, że duch-
owieństwo przeciw salachcie iś nie zamierza i nie
pójdzie, ale drogi tych dwóch czynników nie
będą bezwarunkowo równoległe, jak dotąd za-
wsze były.

Czy jakąś taką podejmuje duchowieństwo
za wiały i wolą biskupów? Na to pytanie sta-
nowczej odpowiedzi dać nie można; wiele wzglę-
dów przemawia za tem, że bez zwołania bi-
skupów taka akcja byłaby wprost niemożliwą;
akcja ta jest prawie analogiczna z chrześcijańską
społeczną w oświeceniowych prowincjach monarchji,
tylko w naszym kraju to nie mile brzmiałe
określenie: socjalny, zmieniono na narodowy,
ma to bowiem znaczenie dla szerokiego mas lu-
dowych, a prztem pozwala uniknąć wielu nie-
miłych pomyłek.

Nie zapuszczając się w roztaczanie różnych
powahych ewentualności, jakie nowa organisa-
cja wywołać musi, chciałem tylko zwrócić na
nią uwagę, wiele bowiem o niej niezadługo i pi-
sać i mówić się będzie. Zresztą nie można lekce-
wać akcji, około której zaczyna się grupować
duchowieństwo trzech dycecyj.

Zjazd radykałów ruskich.

Lwów 26. wrzesnia.

W sali domu robotniczego rozpoczął dziś
swoje obrady zwołany na dwa dni zjazd rusko-
ukraińskiej partji radykalnej. Udział uczestni-
ków bardzo słaby, ujawniło się niespełna trzy-
dzieści osób, w tej liczbie kilkunastu chłopów
z rozmaitych okolic kraju, trochę pań, trochę
studentów i przywódcy ruchu pań. Okuniewski,
Danilow, Franko, Hankiewicz i Trylowski.
Przybył również poseł Nowakowski. Represen-
tanci pokrewnej radykałom partji socjalno-de-
mokratycznej zajęli stanowisko na uboczu w osobnej
grupie. Przy stoliku sprawodawczym przedsta-
wicieli *Hajycanina* i *Dila* z ironizującym uśmie-
chem na ustach uwieczniają przebieg obrad. Za
przewodniczącym stołem zajął miejsce poseł Oku-
niewski jako przewodniczący, obok niego jako
sekretarz p. Hankiewicz. Wiceprezesa mi są pp.
Franko i Hankiewicz. Sala udekorowana flagą
ruską, płótnem koloru czerwonego, portretem
Dragomanowa, jako twórcy radykalizmu oraz
statuetkami Lassala, Marxa i Szweczenki. Po za-
gajeniu obrad wybrano 3 komisje: organizacyjną,
rewizyjną i wyborczą, poczem przystąpiono do
drugiego punktu porządku dziennego: do spra-
wowania delegatów.

Imieniem centralnego zarządu partji prze-
mawiał dr. Franko. Sprawozdanie jest niewesołe.
Czy zarząd nie dorósł do partji, czy partja do
zarządu, dość, że praca u samego szczytu stron-
nictwa nie wykazuje w ostatnich czasach poka-
źnych rezultatów. Cała działalność zarządu sku-
piła się około wydawnictw. Kierował nimi przez
półtora roku ubiegłego p. Budynowski, ale po-
niżej wykazał za mało zmysłu organizacyj-
nego, wydawnictwa zaczęły być młde i tracic
czytelników. Po dobrowolnym usunięciu się p.
Budynowskiego objął je p. Wijkły z *Przemysla*
i pokierował nimi tak, iż od czerwca r. b. do
500 dawnych prenumeratów, przybyło gło-
wnemu organowi partji *Hromadskij Holos* 200
nowych, zapewniając mu byt niezależny. Po-
myślnie rezultaty wykazał również kieszonkowna
Biblioteka Chłopska, której pierwsze egzemplarze
rozeszły się w liczbie 1500. Organizacja stron-

!! Czas odnowić przedpłatę!!

„DZIENNIK POLSKI”

który kosztuje:

We Lwowie: kwartalnie . . . zł. 4-50 ct.
miesięcznie . . . zł. 1-50 ct.
Na prowincji: kwartalnie . . . zł. 5-— ct.
miesięcznie . . . zł. 2-— ct.
(Za przesyłkę do domu miesięcznie 20 ct.)

Zarazem należy odnowić przedpłatę na

„BLUSZCZ”

(dla prenumeratów „Dz. Pol.”)

We Lwowie: kwartalnie . . . zł. 1-50 ct.
miesięcznie . . . zł. —50 ct.
Na prowincji: kwartalnie . . . zł. 2-40 ct.
miesięcznie . . . zł. —80 ct.

Wydawnictwo „Dziennika
Polskiego” na podstawie zawar-
tej umowy z wydawnictwem
„Bluszczy” ma jedyne i wyłą-
czne prawo dawania tego tygo-
dnika po zniżonej cenie.

KUZYŃKA ZE WSI.

(The lovely Malincoort).

POWIEŚĆ

Helony Mathers.

Przekład z angielskiego.

(Ciąg dalszy)

Nagle stanęła. Właśnie w tem miejscu po-
wiedziała wówczas do Boba, iż chce go kochać
jak — brata. On jednak nie chciał tego zrozu-
mieć i ojców także nie, i dlatego wysłano ją
do miasta. Tam spaliła się w tym samym ogniu,
z którym wobec innych dotychczas obchodziła
i; tak niegłęboko. Teraz przysłała na nią kolej
cierpieć, tak jak cierpieli inni.

Nieznadego będzie musiała stanąć przed
Bobem; być może, iż w tej chwili znajdował się
tam w domu. Jedno spojrzenie na długą fasadę
pałacu w Malincoort, z którą początkowo chcia-
no zrobić próbę, aby wyglądała wspaniale, teraz
jednak wskutek różnych powojów i bluszczy
i starości wyglądała tylko nadszycą przyjemnie,
jedno spojrzenie na ten dom jej przodków anie-
woliło ją do zapewnienia się, kto tam jest, za-

nim stanie przed wzrokiem ojca w żużłej tro-
chę roli zbiega.

Alle nie! Odważnie chciała wszystkiemu sta-
wić czoło, chociażby nie wiem co przyszło
zniesić, i stało się tak, że lord Malincoort, który
teraz już siedział w bibliotece i czekał na
dzwonek, zwołujący na śniadanie, usłyszał na-
gła za sobą lekkie kroki i czuł, jak dwie małe
rączki zakryły mu oczy. Z najwyższym zado-
wołaniem zapytał:

— Czy to ty, moja dziewczyno?

Czła formalnie, że uśmiech powitania roz-
jaśnił jego twarz, stanęła przed nim i gdy zo-
baczyła rzeczywiście na obliczu ojca wyraz ra-
doci, uosłowała swego jedynego ukochanego
ojca i przesiąknięta była tem uczuciem, że jest
on więcej wart, niż wszyscy kochankowie całego
świata.

— Czekam na ciebie — saszekajno — cze-
kam na ciebie od dnia dziesiętnastu — rzekł,
gdy mu usiadła wygodnie na kolanach. — Na-
turalnie bez pakunków? — dodał, mrugając
znacząco oczami, tak wesoło patrzącymi z świe-
żej, opalonej twarzy.

— Żadnego pakunku mój panie — potwier-
dziła Lesley z salotnym ukłonem, przycem
obwycia ojca delikatnie za policzek. — Wszystko
odbyło się według najlepszego tonu. Pozycja
była nie do utrzymania, nastąpił zatem szybki

odwrot — oto jestem! Katty prawdopodobnie
niezadługo nadjedzie z raczami. Oddały mi zre-
szta bardzo wiele kic usługi, te snakiel!

Lord Malincoort uśmiechnął się, uszczypnął
córkę lekko w twarzyczkę, która wyglądała
mniej kwitnąca, niż przed trzema tygodniami.

— Wiedziałem przecie, że nie będziesz
mogła wytrzymać — rzekł — nie tylko plotki,
przykrości i złościwość. Przycem naturalnie lady
Appuldurcombe niema najmniejszego pojęcia o
tem, co za figle może płać taka szalona pałka,
jak ty. Zresztą nie wyglądasz mi wcale na to,
abyś się znacznie poprawiła — dodał, patrząc
wesoło na córkę, która wcale nie wyglądała
jak skrzyszona grzesznica, gdy tak radośnie spo-
glądała ojcu w oczy.

— Ojczulku — rzekła nagle poważnie —
raz jeden w życiu wypłaciłaś mi złościwego
figla i to ci przebaczam — dodała wspaniało-
myślnie — chociaż myślałam z początku, iż
teraz nigdy nie będę mogła uczynić.

— Dziękuję ci, moje dziecko — rzekł lord
Malincoort i spojrzął na nią przycem tak ba-
dawczo, iż się sarumienila. — Chyba Bob nie
ma jeszcze następcy, co?

— Jesteś jedynym, ojczulku, który znalazł
miejscę w moim sercu; Bob tylko bardzo prze-
lotnie tam się nasiedował. Jakszo się wogóle po-

wodzi temu młodzieńcowi? Je, pije i śpi sa-
pawne, zdrow jak saszko?

— Co się tyczy jego zdolności do spania,
to o tem sądzić nie mogę, — odpark lord Ma-
lincoort krótko — kaszą owianą jednakowoż
nie żyje, a przynajmniej nie wtedy, gdy tutaj
jest. W tej Sodomie i Gomorze nie mogłaś
przecież znaleźć równego jemu jak sądzę. Ale
proszę cię, co właściwie było przyczyną, iż po-
zycja była nie do utrzymania?

Lesley przechyliła głowę na bok.
— Dzwonek na śniadanie odzywał się już
dwa razy, ojczulku — rzekła wymijająco —
a jestem taka głodna. Pomyśl tylko, już przed
słudną wyjechałam z Londynu.

— Lesley — zaczął lord Malincoort, po-
trząsając głową, w tej chwili jednak zapu-
kano do drzwi, Lesley skończyła szybko z kolan ojca
i lekko pobiegła ku starszemu, który wszedł.
Serdecznie uścisnęła go za rękę.

— Hnt — rzekła — jestem bardzo za-
adowolona, że was widzę. Kredencarz lady Appul-
durcombe robił na mnie zawsze wrażenie, jak
gdyby był biskupem, który załatwia czynności
wikarskie.

Wzięła potem ojca pod ramię i pociągnęła
go za sobą na drogę śniadania.

szczęśliwymi kochankami, właśnie w tej chwili,
gdy głodna Lesley chciała połączyć pierwszy ka-
sek pieszczonego karcuska, musiał się zjawić Bob.
Bob, z którego twarzy aż tryskało zdrowie,
wszedł do pokoju w myśliwskim ubraniu, sta-
pając silnie na zdrowych jak żelazo nogach i na
wzrost Lesley wydał okrzyk radości, co prawda
nie bardzo dźwięczny, ale za to świadczący o
tem, iż nadzwyczaj ucieczył się z jej powrotu.

— Bob — prosiła Lesley zażębnie — po-
zwól mi przynajmniej, abym ogryzła to skrzy-
dełko, a potem będę ci chętnie służyła. Ojczul-
ku, proszę o soś! Hnt, kawałek chleba!

XVII.

Lady Cranstonn spoczywała w fotelu przy-
suniętym blisko do okna, z którego można by-

niotwa nie jest zastosowana do jego potrzeb, nie uwzględnia mianowicie faktu, iż stronnictwo nie ma nigdzie w kraju masowych zwolenników, nawet w Lwowie, wszędzie rozrzucone są tylko sporadyczne grupki. W tym kierunku potrzebna jest reforma.

Po krótkiej dyskusji nad sprawozdaniem dra Franki, z której dowiedzieliśmy się tylko, że w ubiegłym roku zorganizowana została pomoc prawna dla włościan w sprawach politycznych, rozpoczęły się dalsze sprawozdania, mianowicie z powiatów. Ogólne wrażenie, odniesione z tych sprawozdań, wskazuje przedewszystkiem, iż ruski ruch radykalny w Galicji rozwija się wskutek odmiennych warunków lokalnych bardzo niejednolicie, o oświeświadczeniach oświadcza, że jedno powiaty są już prawie zupełnie opętane przez radykalizm, jak powiat przemyski, a częściowo i barski, w innych zaś zwolenników tego stronnictwa można policzyć na palcach. Oto najważniejsze momenty tych sprawozdań.

Poset Nowakowski z przemyskiego występuje z relacją, pełną pomyślnych szczegółów. Ruch radykalny datuje się od r. 1891 i warstwa z elementarną siłą. Świadczą o tym cyfry. W r. 1894 odbyli radykałi 24 wieców, z tego 14 dowolnych, a 10 zakazanych, w r. 1895 odbyto już 50 wieców, z których wywodzi się 22 procesów, uwięzionych 268 dniami aresztu śledczego i 104 dniami aresztu wskutek wyroków w dwóch procesach.

Sprawozdanie Nowakowskiego uzupełnia młodzieńcy agitator P. Wityk, z którego życia nie zdążyliśmy jeszcze poznać włościanego puchu. Jest akademikiem i mówi lepiej i inteligentniej od p. Nowakowskiego. Ruch w przemyskim liczy się na tysiące — w każdej wsi posiada zdecydowanych zwolenników. Rozpoczął się w słynnych Torkach i objął już cały powiat. Ostatnie zwycięstwo przy wyborach nie upaja radykałów ruskich. Byłoby tylko przejściowym punktem, obecnie zwrócono główną wagę na walkę klasową, która podnieca sama w sobie. Aresztowanie posła Nowakowskiego selektywowało silnie ludność, p. Wityk jest za nie prawie wdzięczny starostwu i nazywa komisarza Murskiego „serdecznym towarzyszem”. Presja władz wzmożyła się w ostatnich czasach bardzo, ale radykałi, wedle zapewnienia mówcy są już tak silni, że „tępią sobie z tego”. W niektórych gminach nawet wojtowie idą razem z radykalizmem. Z dumą podnosi mówca, iż przemyscy radykałi są antorami „nałogu agitacyjnego”, a nowy kurs w traktowaniu ruchu przypisuje nie starości Gureckiemu, lecz wiecmarsskowi powiatowemu drowi Czajkowskiemu.

Na stosowne interpelacje daje p. Wityk jeszcze kilka wyjaśnień. Na pytanie, jak zachowuje się wobec ruchu radykalnego duchowieństwo gr. kat. od odpowiada, że niektórzy księża sympatyzują z radykalizmem, ale równocześnie obawiają się utraty wpływu na lud i dlatego usuwają się na drugi plan. Partja nie stara się ich wcale zjednać. Większość zachowuje się wprost wrogo. Co do wojtów, to ci chcą się z radykalizmem pod naporem gmin. W Niehrybie obito wojtów, który zawiódł podczas wyborów poślone w którym zafundował. Agitacja prowadziła przeważnie sami chłopcy bez pomocy inteligencji.

Z sąsiedniego powiatu przemawia chłop Tomasz Gałuszewski na temat kar pieniężnych, jakie nakładane bywają na radykałów. Kary te osiębiają w wielu zapad dla dalszej akcji, dlatego mówca prosi, ażeby stworzyć jakiś fundusz do szkolenia. Charakterystyczną cechą przemówienia Tomasza Gałuszewskiego było to, iż mówił językiem rusko-polskim, używając wyrazów „wiecej”, „bardzo”, „ohemcy”, „bydło”, „wiece”, „ulga” zamiast „bilise”, „duse”, „chocemo” itd. Powiat tarnopolski reprezentuje włościanin Paweł Dumka, były kandydat sejmowy, ten sam, który na jakimś zgromadzeniu przedwyborczym ubiegłego roku zawiadomiał zdumioną Europę, że jest ateistą. Dumka uskarża się na brak „informacji” ze strony centralnego zarządu, a powodzenie ruchu radykalnego przypisuje głównie preji władz rządowych.

Powiat sbaraski należy do najsilniejszych pozycji ruskiego radykalizmu. Włościanin Smigielski, młody chłop, bez zarostu, w czarnej długiej kaptocie, typową rusczyzną galicyjską, wyróżniającą się nieestetycznym przeciągnięciem sylab i rozmiękaniem spółgłosek złożonych *cz i sz*, opowiada o przebiegu ruchu od początków, to jest od ostatnich wyborów sejmowych. Omawia po kolei rozmaite wiece i zgromadzenia, skupiając słuchaczy do „tyfusów” i „cholery” wyborczych. Oprócz tych epidemij panuje w sbaraskim jeszcze trzecia, mianowicie system przekładania wiecom terminami sądowymi. Nie chioiano nawet pozwolić na sprawozdanie posła Ostapowicza. Do sejmiki wnieśli radykałi zbierający 36 petycji, „pisanych dniami i nocą”, ale zapóźno, bo po seji. Dużo swady zużył p. Smigielski na polemikę z duchowieństwem ruskim, które traktuje obrazowo jako „ambony” i „kropidło”.

Mate rezultaty osiągnął radykalizm w tym maćkim powiecie, gdzie cały ruch spoczywa na barkach trzech ludzi. Jeden z nich, przed mieszczańskim Borodajkiewiczem, bierze właśnie udział w gjeździe i opowiada o tarapatkach, z jakimi mają do czynienia radykałi. Księża gromią ich z ambony i nazywają „djabłami”, funkcjonariusze rządowi grożą dziesięciolatni kryminalnem. Ludzie boją się prześladowania i tu leży powód małych sukcesów partji. Mówca narzeka na brak adwokata ruskiego w powiecie.

Z powiatu mościckiego jako delegat przybył Iwan Haraton (akcent na ostatniej sylbie). Ruch w tym powiecie jest jeszcze w początkach. Dopiero w roku ubiegłym skłama micy Nowakowski i Wityk położyli pierwsze podwaliny.

O g. 1. w południe odroczono obrady do popołudnia. Zapisanych do głosu jest jeszcze siedmiu delegatów, poczem rozpocznie się dyskusja nad organizacją. Zjazd kończy się jutro w niedzielę po południu.

KRONIKA.

Djarżuz lwowski.
Niedziela 27. września.
Teatr hr. Skarbka. Popołudniu: „Raj z Ngłow”, komedia historyczna Kon. Majeranowskiego i „Na Helikonie”, prolog przez Kazim. Zalewskiego. Wieczorem: „Pumpmajor”, operetka Jana Horsta i Leona Steina, muzyka Karola Neumauera.

Wadomości osobista. Henryk Sienkiewicz, opuściwszy Zakopane, po krótkim pobycie

kwie, wyjechał do Kaltenleutgeben. — Wiceprezydent kraj. dyrekcji skarbu, dr. Witold Korytkowski, powrócił wczoraj z urlopu do Lwowa i objął urządowanie.

Kalendarz. Niedziela (27): Kosmy i Damiana. Wschód słońca o godzinie 6, zachód o godzinie 5. minut 41.

Kalendarz myśliwski. Wolno polować na jelenie, kozły (rogacze), jarzabki, cietrzawie i guszoce (koguty), słonki, bażanty, kuropatki, przepiórki, dzikie gołębie, drobie, pardwy, ptactwo błotne (krzyki, dułki, kulony, bataljony) i ptactwo wodne (dzikie gęsie i dżikie kaczki), lisy i zające.

Ubezpieczenie urzędników prywatnych. Wydział centralny „Towarzystwa wzajemnej pomocy oficjalistów prywatnych,” wskutek licznych korespondencji podaje na tej drodze do wiadomości, że druki służące do zebrania statystyki urzędników prywatnych (kwestionariusze dla właścicieli dóbr, przedsiębiorstw, instytucji i t. d., tudzież karty epiesów dla prywatnych urzędników), znajdując się we wszystkich starostwach, oraz w magistratach lwowskim i krakowskim; — że koby dotąd nie otrzymał tych druków, zechce zgłosić się do wymienionych władz i złożyć swoje zeznania tem spieszenie, ile że zebranie statystyki urzędników prywatnych całej monarchji, potrzebnej do wypracowania ustawy o ubezpieczeniu prywatnych urzędników, musi być do końca września gotowem.

Zwracamy także uwagę tych, którzy się ociągają od wypełnienia wspomnianych druków, że na mocy instrukcji ministerjalnej § 11. i rozporządzenia cesarskiego z dnia 20. kwietnia 1884 roku do tej czynności będą zmuszeni. — Nakoniec prosimy wszystkich, których ta doniosła sprawa interesuje, aby zwrócili uwagę szczególnie urzędników, chwilowo bez zajęcia pozostających, że i ci są obowiązani zgłosić się do władz politycznych i tam kartę spisać wypełnić.

Tragiczne zdarzenie, które pociągnęło za sobą przedwczesny zgon nadszyczący znacznej i poczwiej kobiecie, obudza od kilku dni w mieście naszym żywe współczucie. Mianowicie przed tygodniem pono uległa była panna Antonina L., siostra kapitana jenerałego sztabu L., przez własną niestety nieostrożność, straszemu popiepleniu terpentyny planując, które też śmierć nieszczęśliwej spowodowało. Stało się to — wedle opowiadań wiarygodnych — wśród okoliczności tragicznej wypadku polegających. P. A. L. mieszkała przy swym młodszym bracie kapitanie, którego była istnym aniołem opiekującym i któremu od dzieciństwa, wraz z resztą licznej młodzieży rodzeństwa, zmarłą wcześniej matką zastępowała. Owoż w czasie odejścia brata na manewry, smienić mieszkała, a po manewrach, czy też ku ich końcu, przywieziono brata chorego wprost do szpitala, gdyż mieszkanie rzeczone nie było jeszcze przygotowane na przyjęcie cierpiącego. Pewnego dnia postanowiła zapuścić posadkę i w tym celu przyrzadziła plyn z farby i terpentyny, który miał się zagotować. Prawdopodobnie garnek blaszany był obłany terpentyną, skoro bowiem przez otwór w blacie kuchennym plyn na wierzch się przedostał i powierzchownie garnek dotknął, w okmgnieniu tenże stanął w ogniu. Obecna przy tem stojąca podniosła wrzawę, co wywabilo z pokoju pannę L. Niebaczna przyskoczyła do ognia i usiłowała garnek z otworu usunąć. Wśród tego planując plyn brzyzną ognistą strugą na jej pierś, i zapałił suknie. Widząc to służąca, straciła głowę i zamiast ratować panie w sposób znany, to jest przez tłumienie ognia z pomocą jakiegokolwiek płaczu, zaczęła suknie płonące kawałkami odrywać. Rezultat wypadku był okropny. Skóra na piersiach i brzuchu spaliła się zupełnie. Straszliwie cierpiącą kobietę zawiadł wóz tow. ratunkowy do jej krewnych — we własnym bowiem domu nie mogła mieć stałej opieki — a w 2 czy 3 dni później koleży jej brata doznałi rzeczy niewykłowej: oto chorą gwoli straszeniej opieki przetransportowano do szpitala wojskowego i ulokowano w pokoju, przyległym do tego, gdzie leżał brat jej kapitan. Niestety ta zapobiegliwość nie odniosła skutku i onegdaj nieszczęśliwa zmarła wśród okropnych męczeń.

Temperatura. Barometr i zie w górę. Wczoraj była najwyższa temperatura + 18.8 C., najniższa + 7.5 C.

Opad deszczu wynosił 5.7 mm.

Uznania cesarskie. Najnowszym numer wojskowego *Verordnungsblattu* zamieszcza odrębne pismo cesarza, wyrażające uznanie za wytrzymłość i za umiejętne wykonywanie ciężkiej wojskowej biurokracji udział w ostatnich manewrach w Galicji.

Nowa stacja telegrafu i twarzą zostanie z d. 1. października br. w Bukowku w pow. sanockim przy istniejącym tam urządzeniu pocztowym.

Bankructwo. Bracia Wohlfeldowie z Krakowa, o których niewypłacalności donosiliśmy, zgłosili się dozwile konkursu. Który Wohlfeld przedstawił się gorzej, niż powszechnie przypuszczano i może pociągnąć za sobą liczne nieszczęścia. Prasywa Wohlfeldów przenoszą milion koron!

Katastrofa kolejowa. Z Stawropola telegrafują. Onegdaj na piątą wieś od miasta, na płaszczyźnie spotykały się pociągi robocze. Śześ platform pogruchotanych, jedna uszkodzona. Zabitych sześciu ludzi, rannych sześciu, z tych siedmiu ciężko. Oba pociągi szły w jedną stronę. Przyczyną katastrofy było samowolne wstrzymanie pierwszego pociągu bez sygnału.

Kto napisał „Króla Lira”. Sposób, w jaki możnaby rozwiązać to niewyjaśnione dotąd pytanie, podaje jedno z prowincjonalnych pism węgierskich. W pewnym miasteczku węgierskim przedstawiono w tych dniach „Króla Lira”, a krytyk owego pisma rozpoczął swą relację w te słowa: Historycy literatury ciągle jeszcze tworzą polemikę o to, kto pisał dramaty szekspirowskie: Biko czy Szekspir. Goszcząc na naszej scenie prowincjonalna trupa przedstawieniem „Króla Lira” przyczyniła się wielce do rozwiązania tej niewyjaśnionej dotąd kwestji, gdyż po przedstawieniu t.m. autor owego dramatu bawarunkowo musiał obrócić się w grob e. Niech przeto ci, co chcą wiedzieć prawdę, zbadają groby Bakona i Szekspira, a ten który dotąd spokojnie w swym grobie leży, dramatu nie napisz.

Mędzyparlamentarna konferencja pokojowa w Budapeszcie przyjęła proponowaną przez Brzewi czygo rezolucję wakanacyjną środki, jakimi należy dążyć do urzeczywistnienia zamiarów konferencji pokojowych, tudzież poprawkę proponowaną przez grupę angielskich delegatów, wedle której należy wybrać osobną komisję i polecić jej, by porzuciła się z rządami w sprawie urzeczywistnienia uchwały kongresu brukselskiego o do utworzenia międzynarodowego nieustającego trybunału rozjemczego. Propagandą zająć się ma biuro pokojowe w Bernie szwajcarskiem. Ono także ma oznaczyć miejsce obrad następnej konferencji międzyparlamentarnej.

Skarb w miejscowości Ruszka pod Temeszwarem, znaleziono istny skarb, składający się ze starych dukatów i kosztowności. Wartość samego złota i brylantów oceniono na 50 000 zł.

Zamarzł w tych dniach w górach alpejskich, w okolicy Insubruku, gdzie panowała śnieżca, wieśniak imieniem Pechriggl, liczący lat 45. Wypadek szczególny śmierci z powodu zamarznięcia — we wrześniu.

Władomości djeczejalno. Archidjeczca Iwowska obrazku rymosko-katolickiego: Administratorem zamianowani: ksiądz Józef Steinbach w Waszkowach i ksiądz Józef Peto w Złotnikach. — Kooperatorem przy parafji Bożego Ciała we Lwowie, ustanowiony O. Albert Nowiński, Dominikanin. — Jursydikę otrzymali: ksiądz Zdzisław Łuczyski, ksiądz Albin Mayer, O. Marceli Stuber, Franciszkanin i O. Stefan Skołodecki, T. J. — Przeniesiony ksiądz Kazimierz Momocki ze Strzyna do Żukowa. — Zrezygnował z probostwa w Złotnikach ksiądz Ignacy Górak.

Djeczca tarnowska: Zamianowany honorowym asesorem konsystorza ksiądz Tomasz Turza, proboszcz w Zasowie, z okazji swego jubileuszu kapłańskiego i w uznaniu zasług w służbie i ofiarności na cele kościelne. — Odmienieni *exp. can.* ksiądz Józef Zielonka, proboszcz w Jastrzębie Starej. — W rekolleksjach kapłańskich, które odbyły się w gmachu seminarjum djeczajalnego od dnia 14. do 18. b. m. pod przewodnictwem O. Antoniego Jedka, Redemptyzy, wzięło udział oprócz miejscowego duchowieństwa 54 kapłanów z djeczaj.

Rokoleksje parafialne odbyły się od 5—9. b. m. w Starym Wisniezu pod kierownictwem O. Dominika, przy odnowieniu Różańca św. Do spowiedzi, przeważnie jenerałej, przystąpiło 1500 osób.

Ks. biskup tarnowski podczas ostatniej wizyty kanonicznej w dekanacie radomskim udzielił 8787 osobom Sakramentu bierzowania.

Kwiat na śmicku. Płomienny kwiat miłości, który otaczał swą cudowną wonią szluka Jessy i Julji, wyrasta niekiedy na gruncie, przesyconym najwzruszającymi wzmiankami życia społecznego. Rzadko się to zdarza — ale zdarza się, a nawet doprowadza do katastrof, jakie wyzwać może tylko prawdziwa, głęboka miłość. Oto przykład. Wczoraj rano o godz. 11 przyszła do hotelu „pod złotą rybą” przy ul. Grodzkiej 1. 60 Elżbieta Świechów, jedna z istot przetrapiających wdzieki i miłość na srebrny krusze, i poprosiła o pokój, ażeby mogła sobie napisać kilka słów. Zyczenie jej spełniono. Świechów zabawiła w pokoju około dziesięciu minut, poczem z okna drugiego piętra rzuciła się na podwórze. Skok nie był jednak śmiertelny. Sprawozdano jej funkcjonariuszom stacji ratunkowej, które zaopatrzyły ciężkie i liczne stłuczenia się na ciele desperatki, poczem ją samą (deszono do szpitala powszechnego. W pokoju znaleziono biały kapeluszy słomiany, paltocek pluszowy i pakunek z drobiazgami, przy Świechowej zaś list miłosny, napisany bezpośrednio przed skokiem samobójczym do pewnego technika. List jest obryzany krwią i zawiera szereg bezładnych wykrzykników.

Fatalny wypadek zdarzył się wczoraj w południe we Lwowie na placu Marjackim. Prowadzone przez jakiegoś handlarza woły, znarowity się, a je den rzucił się na stojącego na posterunku policjanta i przebił mu rękę, tak, że policjant upadł bez przytomności na miejscu. Zaopatrzonego przez pogotowie ratunkowe odwieziono do szpitala. Smutna ta ilustracja praktykowanego i cierpiącego u nas do tychczas zwyższym prowadzenia bytła najluźniejszemi ulicami miasta.

Skradziono 500 sztucznych zębów. Dyrekcja policji otrzymała wczoraj następujący oryginalny telegram z Justa: „Dziś skradziono w pociągu, jadącym do Lwowa, 500 sztucznych zębów. Proszę ostrzedz dentystów”.

Wielki plan miasta Warszawy, którego sporządzeniem zajmowało się przez lat kilka specjalne biuro pomiarów, został już wykonany. Koszt planu wielkiego i drugiego mniejszego wynosił z górą 200.000 rs. Sprawdzaniem ścisłem planu zajmuje się obecnie komisja.

Spryskięcenie nihilistów. Do *Schlesische Ztg* donoszą z Petersburga: Aresztowano tu niedawno kilku nihilistów, a faktowi temu wielkie przypisyują znaczenie. Uwagę policji tajnej zwrócił pewien dom w odległej dzielnicy przedmiejskiej Petersburga, w Lachie. Policja najęła przeciwległy dom, stamtąd śledziła wchodzących i wychodzących z domu podejrzanego, a w końcu aresztowała tych kilka osób, które w domu znalezione.

Czynność tej dokonano tak zgrzeszenie wśród białego dnia, że mieszkańcy domów sąsiednich niczego się nie domyślali. Gdy spiskowcy w nocy pojedynczo wchodzili do zajętego już przez policję domu, zostali pojedynczo jeden po drugim aresztowani. Odkrycie było bardzo ważne; poszlaki wskazywały na związek spiskowców z akademią nauk.

Bardzo ciężko skompromitowani są dr. Feyt, lekarz personelu służbowego akademii, oraz kilku młodych uczonych, zatrudnionych w tym zakładzie. Między innymi dwaj młodzi astronomowie, delegowani do obserwacji zaćmienia słońca, zostali aresztowani w ostatniej chwili.

Oprócz druków wszelkiego rodzaju, broni, dynamitu itd. odkryto podobno zupełną drukarnię, w której prawdopodobnie wydrukowano ostatnia proklamację z powodu strejku robotników. — Wiadomość powyższa nie znalazła dotąd potwierdzenia w innych pismach.

Z życia towarzyskiego. Wczoraj rano o godz. 9. odbył się w kaplicy bł. Jana z Dukli w kościele OO. Bernardynów klub p. Stanisława Manieckiego, właściciela drukarni, z panją Natalją Grylowską, córką urzędniczką kolejowego.

Z gwiazdy. W sobotę d. 3. października odbędzie się na dochód stow. „Gwiazda” w wielkiej sali wieców z tańcami przy muzyce wojskowej. Zaproszenia nabywać można w biurze stowarzyszenia przy ul. Franciszkańskiej 1. 7.

Podziękowanie. Wszystkim, którzy słowami pociechy starali się ukołować naszą po zgonie najukochańszej żony i matki, jako że wszystkim przyjaćiom i żużjom, którzy pospieszyli zwać udział w obrzędzie pogrzebowym, składamy na tej drodze serdeczne Bóg zapłać!

Strzy 26. września 1896.
Aleksander Stojakowski z dziećmi.

Władomości literackie i artystyczne.

Repertuar teatralny. W teatrze hr. Skarbka: Dziś w niedzielę popołudniu o godzinie 3 „Na Helikonie”, prolog w 3 aktach K. Zalewskiego i „Rej z Nagłowic”, komedia historyczna w 3 aktach Konst. Majeranowskiego; wieczorem o godzinie pół do 8 po raz trzeci „Pumpmajor”, operetka w 3 aktach Juliusza Horsta i Leona Steina, muzyka Karola Neumauera; jutro w poniedziałek po raz drugi „Syn”, komedia w 4 aktach Kazimierza Zalewskiego; we wtorek popołudniu o godzinie 3 „Otello”, tragedia w 5 aktach Szekspira; wieczorem o godzinie pół do 8 „Ryterskość wieśniacza”, operetka w 1 akcie Mascagniego i „Pa-

ziowie królowej Marysienki”, operetka w 2 aktach Pawła Dunieckiego, muzyka Stanisława Dunieckiego. **Z teatru.** W przyszłym tygodniu wznowioną będzie tragedia Delavigne’a pt „Ludwik XI”, z p. Zalewskim w roli tytułowej.

P. Henryk Jarecki powrócił z urlopu i pod jego kierunkiem przygotowane się wystawienie żądnej i melodyjnej operetki pt. „Chichotki” barona Taunda, która w przeszłym roku dawną była w wiedeńskim „Carlteatrze” z powodzeniem.

Rozdano do nauki rolę z komedji Schnitzlera pt. „Młostki” („Libelle”), sztukę tę grywają w wiedeńskim „Burgteatrze”.

P. Feldman, artysta sceny lwowskiej, urzędują w Stanisławowie d. 29. bm. wieczór humorystyczny na dochód tamtejszego Tow. „Sokoła”.

Z opary. P. Stanisław Tarasewski, basista, uczeń szkoły operowej panny Pauliny Stróżeckiej, został zaangażowany na tegoroczny sezon operowy.

Mchat Rolle: „Sowary Małowski.” Kartka z dziełowej sceny polskiej na wesełach kresach. Kraków 1896. Smutna ta dola aktorów. Po laurach i tryumfach, oklaskach, kwiatkach i wielkich, umiera wczorajszymi jeszcze bohater w zapomnieniu, częstokroć w nędzy; skromne grono kolegów odprowadza go na miejsce wiecznego spoczynku, a następie pokolenie nie zna już nawet nazwiska tego, który ich owo lub dzisiaj do łez rozsmieszał lub rozczulił. Podobny los spotkał i S-weryna Malinowskiego, pochowanego na dalekich kresach, na zaszczytnym cmentarzu kamienieckim. A człowiek ten zażywał sobie w czasie zapoznania słowa na scenie wspomnienie. To też dobrze zrobił młody, a już zaszczepiony w literaturze naszej nauk historyk, p. Michał Rolle, że posiadając ciekawe nader listy zmarłego, skreślił nam sylwetkę nieposłusznego tragika i dyrektora sceny prowincjonalnych, którego zasługa tem ważniejszą była, że w kraju, gdzie tylko w kościele i w teatrze był jeszcze język polski tolerowany, ze sceny szerzył z całym zapalem zamiłowanie do naszej literatury i sztuki, że nie upadł na duchu i nie zważył, choć najcięższe doskwierał mu chłód i głód dokuczliwy. Jaka była owa wdówka po krasach, jakim życia aktorów w pierwszej połowie b. stulecia — na wszystko znajdując ciekawą odpowiedź w zajmującej i potoczystem piórem napisanej rozprawce p. Rollego. Do niej więc wszystkich odsyłamy.

Teatr.

(„Syn”, komedia w 4 aktach Kazimierza Zalewskiego).

Kazimierz Zalewski jest pastelowym malarzem na scenie. Utwory jego, których od lat piętnastu zbierała się spora liczba, nie przekroczyły nigdy ani na chwilę konwencjonalnego granic mieszczańskiej komedji, nie umiającej dopatrzyć się w życiu niczego więcej po nad banalne konflikty tuzinkowej opinii publicznej i tuzinkowej etyki, po nad niezmierzłą zdradę małżeńską, bankructwa finansowa i kwestję nielegalnego pochodzenia. Kazimierz Zalewski, który dzięki nasiemu wógle poziomowi literatury dramatycznej w Polsce, zajął po Bliźniaku najwybitniejsze miejsce w gronie naszych autorów dramatycznych, przetrawił w utworach swoich po kolei wszystkie „tozy” mieszczańskie komedji, brakoowało jeszcze sakramentalnego i odwiecznego tematu syna, nad którego kłopotliwą zawistą piętno „bełhby” dzięki niedoświadczonemu związkowi rodziców. Ten brak uzupełnił Zalewski komedją, która po raz pierwszy wczoraj wystawioną została na scenie hr. Skarbka, inaugurując tegoroczny sezon dramatyczny.

Gdyby dyrekcja pod tytułem wczorajszej premijery wymazała była nazwisko autora, każdy przeciętny znawca teatru poznałby z łatwością robotę Zalewskiego. W ostatniej komedji występuje on w pełnym rynsztunku zalet i błędów swojego pióra, powiedzielibyśmy nawet, że pierwsze przybiady nieco, a ostatnie zrobiły się bardziej jaskrawe i bijące w oczy. A odnosi się to zarówno do tego, co Zalewski pisze, jak do tego, jak pisze. Originalnością nie grzeszył nigdy; kopjował, jeżeli nie tematy, to maniere na wychodzących z mody autorach francuskich, tym razem jednak wybrał sobie pomysł prawdziwie jubileuszowy, odziedziczony po młodym Dumasie, po to tylko, ażeby „świecić” go z jeszcze jednej strony, jakkolwiek zdawało się, że sprawa jest już zupełnie jasna. Zresztą gdyby nie nawet nie była, nie ratowałoby to sytuacji ani tona, który zbyt często zapomina o tem, że scena nie powinna być katredą uniwersytecką i że komedjopisarza, choć iśd za postępem w sztuce, nie może pisać nacięzionych broszur, o tyle oczywiście, o ile nie aspiruje o laury galerji.

Nie lepiej wypadła odpowiedź na pytanie jak Zalewski napisał swój ostatni utwór? Faktura robi wrażenie, jakgdyby autor pisał komedję w dętych odstępach czasu i zabierając się do dalszej roboty, nie odczytywał gotowych już ustępów. Przedewszystkiem rdeń sztuki, mająca być wyrazem owej „tezy” niel-galności urodzenia, raucyony jest na nielitościwie rozwałkowane to, po którym kręci się szereg figur zupełnie obojętnych lub pół-obojętnych. Dwa pierwsze akty są nudną ekapozycją do dwóch następnych. Rodzina Deboradzkich i rodzina Kłaporzewskich grzą są o spadku po żyjącym jeszcze kuzynie, milionerze Olkszym. Degorygujący starsze ma jednak naturalnego syna, któremu pragnie wynagrodzić dwadzieścia lat opuszczenia i zapisać olbrzymi majątek. Młodzieniec odrzuca z dumą ofiarowany sobie milion i roszczeni gorydyski weseł oświadczaniem, iż właściwością jego ojcom jest obcy człowiek, który nie dał mu prawdziwego życia, ale dał miłość i długoletnią opiekę. Rzecz prosta, że wybór ten, daleki od reguł popołulnego życia, jest postulatem autora.

Przedmiot powyższy wyzyskany został przez Zalewskiego w sposób, jak na szybkie tempo, któremu oddychają dziś wszystkie dziedziiny myśli ludzkiej, archaiczny. Na samym początku uderza nas starożytna maniera inagurowania sztuki banalną rozową lokają z jakimś innym fagsem, potem przystępujemy się długim traktatorem o wekslach, o długach i o różnicy pomiędzy prawem kanonicznem a cywilnem, w których oczywiście przebiega się życie w swoich najcharkteryystyczniejszych przejawach. „Teżowść” komedji zastosowana jest wybornie do sposobu prowadzenia rozmów: są one zaokrąglone, wyszlifowane, wytworne — jak w księsce. Nie brak naturalnie monologów (jest ich dziesięć) i klasycznych frazesów „na stoncie”, którym należy się już dawno zastawiony stan spoczynku. W galerji szarych i bezbarwnych figur znajdujemy dobrych znajomych: kradnącego plenipotentą, faktura i jaskotkratę, który nie umie mówić inaczej, jak pomysł i przez zęby. Naturalność i patetyczność końcowej tyjady, która jest wstawianem pudełkiem, zawierającym jadro sztuki,

dopełnia tej litanji archaizmów, jakimi Zalewski wyposażył swojego „Syna”, wyprawiając go po w świat po laury i oklaski.

Nie posiadając sam wiele, nie mógł też „Syn” wiele dać artystom, którzy wzięli wczoraj udział w jego wykonaniu. Przy podziale ról najlepiej wyszedł p. Chmieleński, nie dlatego, ażeby odtworzona przez niego postać miała głębszą wartość, jest bowiem saledwie naszkicowaną, i w dodatku mało interesującą, ale dlatego, że związana została z jedną dobrą sceną przy końcu aktu trzeciego. Scenę tę odegrał p. Chmieleński po mistrzowsku: jego maska, ruchy, deklamacja i ton głosu schorowanego starca były skodzenie wzorowe. Odczoła to publiczność, mająca oklaski zwykle tylko dla scen, w których się dużo krzyczy i sześć razy wywołała p. Chmieleńskiego przed kurtynę. Na wysokości prawdziwego artysty utrzymała się również p. Stachowiczowa w jedynej wdzięcznej roli hr. Kłaporzewskiej. Tytułową rolę powierzono w młode ręce p. Wostrowskiego, który nie stworzył z niej arcydzieła, ale jej też nie zepsuł. Nie zawadziło by tylko mniej gorliwe kopjowanie głosem i ruchami jednego z wybitnych artystów. Jako szablony hrabia miał kilka scen szczęśliwych p. Hierowski. Inni artyści nie znaleźli pola do popisu. Całość szła dobrze. A. C.

Z Izby sądowej.

Stanisławów 25. września.
(Wyrocznia matka).

Znowu obrasek supelnego niemal zdżczenia, zaniku wszelkich pierwiastków etycznych i moralnych, zwycięstwa *la bete humaine* nad uczuciami ludzkimi i wszystkimi szlachetniejszymi instynktami. Nieszczęśliwą ofiarą bestjałstwa, i to własnej matki, jest ośmioletni Matwij Prokopów. „Matka” Warwara Prokopów, wyrobnica, katuje i męczy dziecko o najokropniejszy sposób dręczy i pastwi się nad nim. Według aktu oskarżenia, związała mu ręce razem z nogami i tak skrepowanego wrzucała pod tapczan, zamknęła chatę i posła na robotę. Matwij jęczał i płakał, więc sąsiedzi myśleli, że dziecko dusi się i dali znać nauczycielce. Wyważono drzwi i znaleziono go związanego krajką karasową, przywalonego tapczanem i ledwo żywego. To było w początkach lipca b. r. W dwa tygodnie później przywazała go matka za szyję do stołu i tego samego dnia tak silnie biła, że przywołany lekarz skonstatował 50 sińców. Akt oskarżenia, wymienia tylko te trzy wypadki, ale nie trudno chyba po tych próbkach macierzyńskiej miłości domyśleć się, co dziecko cierpiało i cierpieć będzie. Trybunał, któremu przewodniczył radca Tartak, zasądził Warwarę Prokopów za srobrnój gwałtu publicznego (popętnienie przez nieprawne ograniczenie wolności) i ciężkiego uszkodzenia ciała na 10 miesięcy ciężkiego więzienia, obustronnego jednorazowym postem w tygodniu.

Ostatnie wiadomości.

Ustawa krajowa z dnia 23. maja br. powiększona została — jak wiadomo — liczbą posłów sejmowych z miasta Lwowa o dwóch, zaś z miasta Krakowa o jednego. Poniważ w myśl tej ustawy miały być zaraz po jej ogłoszeniu rozpisane wybory, przeto przycyżum namiestnictwa stosując się do tego postanowienia, rozpisał na dzień 30. października b. r. uzupełniające wybory dwóch posłów sejmowych z miasta Lwowa, zaś jednego z miasta Krakowa.

Przysądził namiestnictwa rozpisano zarazem na dzień 30. października b. r. uzupełniające wybory: posła na sejm krajowy z kurji gmin wiejskich powiatu sanockiego w miejsce ś. p. Jana Duklana Stoneckiego i posła na sejm krajowy z ciśla wyborczego wieckich posiadłości byłego obwodu czortkowskiego w miejsce ś. p. Bronisława Horodyskiego.

Zamieszki na Wschodzie.

Dienniki angielskie omawiają propozycję, poczynione przez Gladstona w sprawie armeńskiej. *Times* pisze: Zaden rozważny polityk nie może przyjąć projektu, by ustrój Turcji zmienić przymusowymi środkami.

Daily News oświadczają, że odwołanie ambasadora składa odpowiedzialność za rzemie na te mocarstwa, które nie pójdą za tym projektem. Jestto jedyna droga zgodna z międzynarodowym honorem.

Standard zapytuje, jakie korzyści uzyska Anglia w Turcji lub Armenji przez odwołanie ambasadora, dopóki inne mocarstwa nie pójdą za tym projektem.

Daily Telegraph pisze w tym samym duchu i donosi, że tureckie poselstwo przesłało wczoraj Porcie cały tekst mowy Gladstona.

Wedle doniesień *Biura Wolfa* ze Stambułu via Paryż, policja suntuńska wpadła na trop organizacji ormjańskich komitetów rewolucyjnych: Jest ona podobna do ustroju, jaki swego czasu miały koła i kółka karbonarijów, to znaczy, komitety nie znają się pomiędzy sobą wcale i nie znają nawet składu centralnego komitetu, od którego otrzymują rozkazy. Jest ich ogółem 5, a liczą około 200 członków. Spryskięzani wiedzą dobrze, że nie mogą liczyć na pomoc zagranicy, mają jednak postanowienie niezłomne, aby zb rasy g państw tureckie i gwałtem spowodować interwencję Europy.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Wieden 26. września. *Pol. Corr.* donosi, iż ambasador niemiecki w Stambule wyraził otwarcie sułtanowi swe współczucie z powodu, iż Porta pozwoliła przez dwa dni i dwie noce z rądem mordować Ormjan.

Berlin 26. września. Jedno z tatejszych pism donosi z Stambułu, iż sułtan trzyma od kilku dni u siebie w pałacu szeika ul Islama, gdyż podejrzewa go, iż tenże pracuje nad jego zdetrzonizowaniem.

Kolonja 26. września. *Koeln. Ztg.* ostrzega w arty

nistrów nad sprawami ormjańskimi i finansowymi.
W Wilajecie Wan przyszło do nieznacznego starcia wojska z Ormjanami, którzy uciekli w góry.

Telegramy „Dziennika Polskiego.”

Wiedeń 26. września. Cesarz wyjechał wczoraj wieczorem do Orsovy na otwarcie Żelaznej bramy. Przed nim wyjechali prezydent ministrów hr. Badieni, członkowie gabinetu, hr. Chlumetzky, wielu posłów i delegat lwowskiej izby handlowej dr. Marchewski.

Wiedeń 26. września. *Politische Corr.* donosi z Petersburga, iż radzie stanu przedłożony będzie niebawem projekt zniesienia zyski porządku administracyjnego.

Wiedeń 26. września. Przy wyborach do sejmu karyntyjskiego z kurji miast i izb handlowych wybrano 8 niemieckich narodowców i 5 liberałów.

Budapeszt 26. września. Jedno z pism donosi, iż sejm węgierski będzie rozwiązany 4. października, a w trzy tygodnie potem odbędą się nowe wybory.

Hradec 26. września. Przy wyborze próbnym z styryjskiej większej własności otrzymali liberałowie większość.

Berlin 26. września. *Nord. Allg. Ztg.* potwierdza, że emigrant ormjański profesor Thumajana, który był świadkiem zamordowania swej siostry przez Turków, odebrał rozkaz policyjny, aby się powstrzymał od wszelkiej agitacji antytureckiej, gdyż w przeciwnym razie będzie wydalony.

Paryż 26. września. *Figaro* stwierdza, iż uroczystości na cześć cara będą miały jedynie oficjalny charakter, i że na inicjatywę prywatną miejsca wcale nie będzie. Dlatego też nie da się wykonać wszelkiej zamyśli złozenia carowi jakiegokolwiek daru. Subskrypcje zatem, urządzone przez dzienniki i inne korporacje, muszą być saniechane.

Paryż 26. września. W dniu przyjazdu cara będą smobilizowane wszystkie siły policyjne. Urzędnicy policyjni i stójkowi będą rozdzieleni na całej drodze, które będzie przejeżdżał orszak carski. Policja strzeże pilnie osób, które wynajmują okna na ulicach, przez które car będzie przejeżdżał.

Paryż 26. września. Dzienniki zaznaczają tę okoliczność, że parlamentowi nie wyznaczono urzędowego udziału w przyjęciu cara i carowej. *Journal* protestuje przeciwko temu, iżby Brisson i Loubet mieli być zaproszeni podczas obecności cara na obiad do pałacu Elizejskiego, jedynie jako wybitne osobistości prywatne, a nie jako przedstawiciele izb. *Journal des Debats* odpowiada na to, że nie parlament, lecz rząd ma reprezentować Francję na zewnątrz.

Wiedeń 26. września. Gminy Bsk i Kamionka Strumiłowa zaliczone do szóstej klasy taryfy wojkowej.

Wiedeń 26. września. Istniejąca dotychczas w Krakowie lokalna komisja podatkowa, zamieniona rozporządzeniem ministra skarbu na administrację podatkową.

Wiedeń 26. września. W radzie miejskiej postawił antysemita Oppenberger wniosek, aby w szkołach dzielono dzieci według wyznania. Ponieważ wniosek przebiegał kompetencję rady, przeto przydzielono go wydziałowi rady do załatwienia ewentualnie w drodze petycji.

Na tem samem posiedzeniu rozpoczęła się dyskusja w kwestji zniesienia w Wiedniu handlu rożnego. Dyrektor policyi Steyskal w piśmie wystosowanem do komisji oświadczył się za zniesieniem. Na przyszłym posiedzeniu dyskusja będzie się toczyć dalej.

Wiedeń 25. września. Docent prywatny dr. Leon Waechholz mianowany nadzwyczajnym profesorem medycyny sądowej na uniwersytecie Jagiellońskim.

Michał Rebasz mianowany dyrektorem szkoły realnej w Tarnopolu.

Berlin 26. września. Na kongresie kobiecym przyszło do gwałtownych sprzeczek między socjalnymi demokratami a mieszczańskimi przedstawicielkami kobiet.

Frankfurt 26. września. Wczoraj zamknięto zjazd naturalistów. Następną odbędzie się w Brunświku.

Bukareszt 26. września. Rozpoczęto już przygotowania na przyjęcie cesarza Franciszka Józefa. Zaczęto dekorować domy i ulice, wznosić trybuny, ustawiać transparenty i t. p.

Sztafeta 26. września. Czarnogórski minister spraw zagranicznych Wukowicz wręczył wczoraj sultanowi pismo ks. Mikołaja, w którym on oświadcza, że odwiedzi swą na dworze sultanskim złożył się na służbę swej córki Heleny z księciem Neapola.

Budapeszt 26. września. Osobnym poeigiem odjechali do Orsovy: prezes gabinetu bar. Baffy z wszystkimi ministrami, liczne deputacje, posłowie sejmowi i członkowie izby magnatów, tudzież zaproszeni goście.

Telegramy giełdowe i targowe.

Wiedeń 26. września. Giełda pieniężna. Wczoraj po zamknięciu giełdy wieczornej notowano: Kredyty 369 37, Węg. Kredyty 401 50, Anglobanki 155 25, Wiedeński „Bankverein” 264 —, Unijon 298 50, Laederbanki 252 —, Sztachany 368 12, Lombardy 102 —, Elbthalne 282 25, Kolej północno-zachodnia 275 50, Tyturowe 158 —, Rima 243 —, Alpy 86 20, Renta majowa 101 45, Węg. renta koronowa 99 10, Losy tureckie 40 10, Marki niemieckie 58 86.

Berlin 26. września. Giełda wczorajsza wieczorna: kursa końcowa. (W nawiasie podane cyfry oznaczają kurs porównawczy wiedeński, tak zwany *Wiener Parität*). Kredyty 231 — (368 57), szlachany 155 70 (366 68), lombardy 43 80 (102 67), Disconto 210 60. Uspokojenie ustalone.

Frankfurt 26. września. Giełda wczorajsza wieczorna, kursa końcowa. (W nawiasie podane cyfry oznaczają kurs porównawczy wiedeński, tak zwany *Wiener Parität*). Kredyty 311 87 (368 57), szlachany 310 50 (367 25) lombardy 89 25 (102 70), Laura 160 75 (—), Harpener 170 80, Disconto 211 40. Uspokojenie mocne.

Przyjeżdża do Lwowa

dnia 26 września 1896 r.
HOTEL ZORZA. A. Krainska z Wyszaty. T. hr. Dzieduszycki z Niesuchowa. J. Kellermann z Kańczugi. S. hr. Piniński z Grzymałowa. A. hr. Ceter z Mościsk. S. Wszelaznyński z Tarnopola. W. Ustrzycki z Czelatye. S. Zwolski z Brynie.

HOTEL EUROPEJSKI. S. Białoskórski ze Stej. Dr. A. Iskrycki z Saneke. W. Rappe z Przemyśla. W. Kamieński z Sieniawy. E. Graner z Opawy. A. Rosenberg z Wiednia. Ks. L. Pastor z Radymna. Dr. W. Landesberg, dr. W. Langer, J. Sobütz z Tarnopola. W. Poppon z Czech.

NADESZŁANE.

Bieliznę męską

w największym wyborze polecają po cenach przystępnych:
Motylewski i Krzyszkowski
Lwów pl. Marjacki 1. 6.
obok Hotelu francuskiego.

Mr. JONASZ
DOM BANKOWY I KANTOR WYMIANY
we Lwowie, ulica Jagiellońska 1. 3.

kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe, losy i monety po najtańszym kursie dziennym.

PROMESY
do obligacji 1. października r. b.
na losy regulacji Cisy po 3 zł. 25 ct. wraz ze stemplem.

Główna wygrana 200.000 koron.

Przy zamówieniach z prowincji uprasza się o dotrzeć do 29 ct. na portujum.

Uprasza się o łaskawe wczesne zamówienia, gdyż złączenia na dwa dni przed ciągnięciem z powodu wyczerpania zapasu nie mogłyby być wykonane.

HOTEL METROPOL
Nabywamy na własność hotel ten, z największym komfortem urządzonej, oświetlonej elektrycznie, prowadzą go obecnie pod własnym zarządem, zawiadzającą równocześnie Szanownych P. T. Gości, że ze spółki Hotelu Imperial wystąpił.

Polecając się i nadal łaskawym względem, pozostaje anizonym służą

Krzysztof Janowicz
właściciel hotelu, kawiarni i restauracji „Metropol” we Lwowie, ul. Pańska 1. 1.

!! Odróżniajcie prawdę od błagi !!
dwa medale zasługi otrzymał S. W. Nieszejowski za wyrob znakomitych tutek niekolejonych! — Tatem odznaczonem znadza fabryka tutek pozostawiać się nie może, poleca się również tutek klejone z prawdziwego papieru egipskiego. — Proszę żądać tutek Nieszejowskiego! Wszędzie do nabycia.

Powróciwszy z Paryża
przywiozłam wielki wybór modeli eleganckich kapeluszy, szwików, rysz i t. p. **Anna Skatkiewicz**, Lwów, ulica Akademicka 1. 10, nad cukiernią p. Ferdynanda Grossa. 1901 1—2

Dr. Włodzimierz Mendlowski
b. lekarz szpitala powszechnego i kliniki położniczo-ginekologicznej w Krakowie, osiada i praktykuje w **Glinianach**. 1897 1—9

Dr. Leon Rapp

lekaz chorób wenerycznych i skórnych powrócił i ordynuje
1893 1—2
od 9—12 rano i od 3—5 popołudniu ulica Piekarska 1. 15.

Wszelch nauk lekarskich

Dr. Kazim. Podlewski
specjalista w chorobach skórnych i weonerycznych był lekarz kilkoletni i operator na klinikach prof. Fourniera i Besnier w Paryżu, Lassara w Berlinie i Kaposiego w Wiedniu.

Ordynuje od 11. do 12. i od 3. do 5.
ul. Chorażczyzny 1. 16.
Dla kobiet i mężczyzn osobne poczekalnie.

Lekarz chorób kobiecych i akuszer

Dr. Leopold Schellenberg
b. operator kliniki położniczo-ginekologicznej profesora Chrobaka we Wiedniu, b. asystent król. kliniki chirurgicznej prof. Mikulicza we Wrocławiu, b. lekarz kliniki chorób wewnętrznych prof. Nothnagla we Wiedniu, ciał w Lwowie i ordynuje przy ulicy Kopernika 1. 22, od 3. do 5. popołudniu. Die ubiegich od 9. do 10. przed poł. bezpłatnie. 1815 1—?

Wszelch nauk lekarskich

Dr. Albin Padalewski
b. lekarz na klinikach profesorów: Kaposiego, Neumanna, Fingera i Frischa we Wiedniu, profesorów: Laessara i Caspera w Berlinie i profesorów: Guyona i Fourniera w Paryżu.

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych, płciowych i narządu moczowego.

Operator
w chorobach pęcherzowych, szczególnie kamienia i nowotworów pęcherza.

Ulica Akademicka nr. 3 we Lwowie

naprzeciw hotelu Georgea, ord. od 10—12 i od 3—5.

Wyłącznie dla kobiet od 2—3.

Firmy LUXARDO
MARASCHINO di ZARA
słynny w świecie
Likier
jest wszędzie do nabycia

Najlepszą wodą do picia
w czasach groźnej epidemii, jest uznana w podobnych wypadkach i przez lekarskie powagi stale zalecana

MATTONIEGO
GISSHUBLER
najczystsza woda mineralna
SZCZAWA ALKALICZNA

jest ona wolna zupełnie od organicznych substancji i daje doskonały napój zwłaszcza za tam, gdzie są wątpliwej dobroci studnie lub wodociągi.

Uczestnik powstania z roku 1863, kaleka, porwawiony wszelkich sposobów do życia, urosza szanowną publiczność o łaskawą pomoc. Kilkadiesiąt zł mogłoby mu ułatwić stworzenie sobie egzystencji. Łaskawsze datki uprasza się nadsyłać pod lit. A. O. do administracji „Dziennika Polskiego”.

Ważne dla chodowców bydła opasowego!

Dzisiaj, kiedy chów bydła w naszym kraju stoi na tak wysokim stopniu rozwoju i przybiera coraz szersze rozmiary, nieobojętne jest dla każdego chodowcy wszelki wynalazek praktycznie zastosowany w gospodarstwie dla ochrony i zdrowia swego bydła. Do tych wynalazków należy niezaprzeczenie przyrząd kaucukowy, który się znajdować powinien w każdej stajni, gdzie stoi bydło opasowe, nierazko bowiem zdarza się przy karmie bydła kartoflami zażławienie się bydłcia, a przyrzędem, który jest pod ręką, usuwa się z łatwością niebezpieczeństwo.

Również niezbędnym, a bardzo ważnym środkiem zaradczym przy wzduciu się bydłcia jest przyrząd, który w podobnym wypadku wprowadza się przez kanał pokarmowy do żołądka bydłcia i za pomocą tłoka wypompowuje się tamże nagromadzone gazy.

Rezultat jest prawie zawsze zadowalniający. Oprócz wyżej wspomnianych przyrządów, które zawsze w najlepszym gatunku tylko prowadzą, polecam przy tej sposobności i inne artykuły niezbędne w gospodarstwie i przy chowie bydła, a mianowicie: Trokary, Cystyry cynowe i Lejki gumowe dla bydła, Nożyce do strzyżenia owiec i koni, Sól Glauberską i kamienną, Fluid Kwizdy dla koni, Proszek Korneburski, Kwas karbolowy, Kresoline, Lysol, Proszek jodoformowy, Jutę zwykłą karbolowaną i jodoformowaną, Szczołki i szgrzebla dla koni i bydła itp. itp.

Tak te, jak i wszelkie inne artykuły objęte specjalnym cennikiem, utrzymuję zawsze na składzie po cenach najprzystępniejszych

Alojzy Hübner
Lwów, Bynek 1. 38.

Nowy nakład szczegółowego cennika mego opuszcł druk i jest do dyspozycji szan. P. T. Publiczności.

Stolla za najlepsze uznana: preparat Kola z afryk. orzecha Kola i t. elixir, wino, bisquity, czekolady i kakao uznane przez powagi lekarskie jako znakomity środek dietetyczny przy osłabieniu ciała, nerwów, żołądka, jakoteż do uregulowania czynności serca i jelit. No w o s e: czysta mąka tylko z świeżego orzecha Kola, nieoswieconie dla chorych na nerwy, żółć i wątrobę. No w o s e: Stolla Kola z żelazem, Kola wino z żelazem, dla niedokrewnych, czysty żółdek i krew, wzmacnia nerwy. Nowości: Parag, herbata Mate, przyjemnego smaku, z powodu wielkiej zawartości Thiny silniejsza jak chińska herbata. Składy: Lwów, apteka Wiewiórska, Kraków, Wiszniewskiego. 1867 1—11

Płaszcz angielski męskie
impregnowane i Łodem
poleca:

Marcin Müller
plac Hłicki 1. 14 (obok Banku hipotecznego).

Na sezon obecny poleca się od lat 40 istniejąca firma Wilhelm Kandel dawniej

Jakób Halber
plac Krakowski 1. 3, I. piętro.

Firma des przerwy publiczności study — mimo twardych przeciwnych liści kontrowersji, wielkim wyborem towarów modnych, blawnych, jedwabnych, płócennych i t. d. po szumiewa, a to niskich cenach. 1900 1—7

Lwów plac Krakowski 1. 3, I. piętro.

DYWANY, FIRANKI

Dobra jutowe chodniki
Chodniki jutowe Matingowe
Najlepsze chodniki Manilla
Najdelikatniejsze chodniki Manilla
Najtrwalsze chodniki Manilla
Najnowsze chodniki Styrja
Najlepsze, najpiękniejsze chodniki Austria
Najnowsze, wełniane harlemskie chodniki.
Kiddermisterskie chodniki wełniane
Gloria brukselskie chodniki
Chodniki Tapestry
Chodniki welwetowe, najlepszy gatunek
Chodniki kokosowe we wszystkich szerokościach i jakościach.
Chińskie skórki kozie
Podkładki ceratowe
Odpasowane dywany tapestrowane
(w perskich desenjach roccoco)
Odpasowane dywany welwetowe
(w perskich desenjach roccoco)
Odpasowane Gloria brukselskie dywany
perskich deseniach
(szczególnie efektowne!)

Odpasowane Gloria welwetowe dywany w najefektowniejszych perskich desenjach, wielkość 200 295 ct. 21 50 ct. (sensacyjnie tanio!)
Podkładki przed łóżka w rozmaitych wielkościach od najtańszych do najlepszych jakości!
Dywany ściennie we wszystkich jakościach!
Delikatne aksaminsterskie salonowe i do jadalń dywany, w pięknych desenjach perskich i roccoco, za sztukę od zł. 12 25 ct. do zł. 67 — ct. (według wielkości).
Aksaminsterskie podkładki
Najpiękniejsze perskie dywany salonowe i do jadalń Argaman (jak wielkość 200/300 za sztukę zł. 53 — ct. wielkość 250/350 za sztukę zł. 78 — ct. wielkość 300/400 za sztukę zł. 105 — ct. wielkość 350/450 za sztukę zł. 140 — ct. wielkość 400/500 za sztukę zł. 180 — ct.)
Odpasowane Manilla dywany (bardzo praktyczne) od zł. 2 50 ct. do zł. 9 — ct. (podług wielkości)
Jutowe dywany gospodarskie (dobry gatunek):
wielkość 150/200 za sztukę zł. 1 35 ct. wielkość 175/250 za sztukę zł. 2 50 ct. wielkość 200/300 za sztukę zł. 3 — ct. wielkość 250/350 za sztukę zł. 40 ct. wielkość 300/400 za sztukę zł. 50 ct. wielkość 350/450 za sztukę zł. 60 ct. wielkość 400/500 za sztukę zł. 70 ct. wielkość 450/550 za sztukę zł. 80 ct. wielkość 500/600 za sztukę zł. 90 ct. wielkość 550/650 za sztukę zł. 100 ct. wielkość 600/700 za sztukę zł. 110 ct. wielkość 650/750 za sztukę zł. 120 ct. wielkość 700/800 za sztukę zł. 130 ct. wielkość 750/850 za sztukę zł. 140 ct. wielkość 800/900 za sztukę zł. 150 ct. wielkość 850/950 za sztukę zł. 160 ct. wielkość 900/1000 za sztukę zł. 170 ct. wielkość 950/1050 za sztukę zł. 180 ct. wielkość 1000/1100 za sztukę zł. 190 ct. wielkość 1050/1150 za sztukę zł. 200 ct. wielkość 1100/1200 za sztukę zł. 210 ct. wielkość 1150/1250 za sztukę zł. 220 ct. wielkość 1200/1300 za sztukę zł. 230 ct. wielkość 1250/1350 za sztukę zł. 240 ct. wielkość 1300/1400 za sztukę zł. 250 ct. wielkość 1350/1450 za sztukę zł. 260 ct. wielkość 1400/1500 za sztukę zł. 270 ct. wielkość 1450/1550 za sztukę zł. 280 ct. wielkość 1500/1600 za sztukę zł. 290 ct. wielkość 1550/1650 za sztukę zł. 300 ct. wielkość 1600/1700 za sztukę zł. 310 ct. wielkość 1650/1750 za sztukę zł. 320 ct. wielkość 1700/1800 za sztukę zł. 330 ct. wielkość 1750/1850 za sztukę zł. 340 ct. wielkość 1800/1900 za sztukę zł. 350 ct. wielkość 1850/1950 za sztukę zł. 360 ct. wielkość 1900/2000 za sztukę zł. 370 ct. wielkość 1950/2050 za sztukę zł. 380 ct. wielkość 2000/2100 za sztukę zł. 390 ct. wielkość 2050/2150 za sztukę zł. 400 ct. wielkość 2100/2200 za sztukę zł. 410 ct. wielkość 2150/2250 za sztukę zł. 420 ct. wielkość 2200/2300 za sztukę zł. 430 ct. wielkość 2250/2350 za sztukę zł. 440 ct. wielkość 2300/2400 za sztukę zł. 450 ct. wielkość 2350/2450 za sztukę zł. 460 ct. wielkość 2400/2500 za sztukę zł. 470 ct. wielkość 2450/2550 za sztukę zł. 480 ct. wielkość 2500/2600 za sztukę zł. 490 ct. wielkość 2550/2650 za sztukę zł. 500 ct. wielkość 2600/2700 za sztukę zł. 510 ct. wielkość 2650/2750 za sztukę zł. 520 ct. wielkość 2700/2800 za sztukę zł. 530 ct. wielkość 2750/2850 za sztukę zł. 540 ct. wielkość 2800/2900 za sztukę zł. 550 ct. wielkość 2850/2950 za sztukę zł. 560 ct. wielkość 2900/3000 za sztukę zł. 570 ct. wielkość 2950/3050 za sztukę zł. 580 ct. wielkość 3000/3100 za sztukę zł. 590 ct. wielkość 3050/3150 za sztukę zł. 600 ct. wielkość 3100/3200 za sztukę zł. 610 ct. wielkość 3150/3250 za sztukę zł. 620 ct. wielkość 3200/3300 za sztukę zł. 630 ct. wielkość 3250/3350 za sztukę zł. 640 ct. wielkość 3300/3400 za sztukę zł. 650 ct. wielkość 3350/3450 za sztukę zł. 660 ct. wielkość 3400/3500 za sztukę zł. 670 ct. wielkość 3450/3550 za sztukę zł. 680 ct. wielkość 3500/3600 za sztukę zł. 690 ct. wielkość 3550/3650 za sztukę zł. 700 ct. wielkość 3600/3700 za sztukę zł. 710 ct. wielkość 3650/3750 za sztukę zł. 720 ct. wielkość 3700/3800 za sztukę zł. 730 ct. wielkość 3750/3850 za sztukę zł. 740 ct. wielkość 3800/3900 za sztukę zł. 750 ct. wielkość 3850/3950 za sztukę zł. 760 ct. wielkość 3900/4000 za sztukę zł. 770 ct. wielkość 3950/4050 za sztukę zł. 780 ct. wielkość 4000/4100 za sztukę zł. 790 ct. wielkość 4050/4150 za sztukę zł. 800 ct. wielkość 4100/4200 za sztukę zł. 810 ct. wielkość 4150/4250 za sztukę zł. 820 ct. wielkość 4200/4300 za sztukę zł. 830 ct. wielkość 4250/4350 za sztukę zł. 840 ct. wielkość 4300/4400 za sztukę zł. 850 ct. wielkość 4350/4450 za sztukę zł. 860 ct. wielkość 4400/4500 za sztukę zł. 870 ct. wielkość 4450/4550 za sztukę zł. 880 ct. wielkość 4500/4600 za sztukę zł. 890 ct. wielkość 4550/4650 za sztukę zł. 900 ct. wielkość 4600/4700 za sztukę zł. 910 ct. wielkość 4650/4750 za sztukę zł. 920 ct. wielkość 4700/4800 za sztukę zł. 930 ct. wielkość 4750/4850 za sztukę zł. 940 ct. wielkość 4800/4900 za sztukę zł. 950 ct. wielkość 4850/4950 za sztukę zł. 960 ct. wielkość 4900/5000 za sztukę zł. 970 ct. wielkość 4950/5050 za sztukę zł. 980 ct. wielkość 5000/5100 za sztukę zł. 990 ct. wielkość 5050/5150 za sztukę zł. 1000 ct. wielkość 5100/5200 za sztukę zł. 1010 ct. wielkość 5150/5250 za sztukę zł. 1020 ct. wielkość 5200/5300 za sztukę zł. 1030 ct. wielkość 5250/5350 za sztukę zł. 1040 ct. wielkość 5300/5400 za sztukę zł. 1050 ct. wielkość 5350/5450 za sztukę zł. 1060 ct. wielkość 5400/5500 za sztukę zł. 1070 ct. wielkość 5450/5550 za sztukę zł. 1080 ct. wielkość 5500/5600 za sztukę zł. 1090 ct. wielkość 5550/5650 za sztukę zł. 1100 ct. wielkość 5600/5700 za sztukę zł. 1110 ct. wielkość 5650/5750 za sztukę zł. 1120 ct. wielkość 5700/5800 za sztukę zł. 1130 ct. wielkość 5750/5850 za sztukę zł. 1140 ct. wielkość 5800/5900 za sztukę zł. 1150 ct. wielkość 5850/5950 za sztukę zł. 1160 ct. wielkość 5900/6000 za sztukę zł. 1170 ct. wielkość 5950/6050 za sztukę zł. 1180 ct. wielkość 6000/6100 za sztukę zł. 1190 ct. wielkość 6050/6150 za sztukę zł. 1200 ct. wielkość 6100/6200 za sztukę zł. 1210 ct. wielkość 6150/6250 za sztukę zł. 1220 ct. wielkość 6200/6300 za sztukę zł. 1230 ct. wielkość 6250/6350 za sztukę zł. 1240 ct. wielkość 6300/6400 za sztukę zł. 1250 ct. wielkość 6350/6450 za sztukę zł. 1260 ct. wielkość 6400/6500 za sztukę zł. 1270 ct. wielkość 6450/6550 za sztukę zł. 1280 ct. wielkość 6500/6600 za sztukę zł. 1290 ct. wielkość 6550/6650 za sztukę zł. 1300 ct. wielkość 6600/6700 za sztukę zł. 1310 ct. wielkość 6650/6750 za sztukę zł. 1320 ct. wielkość 6700/6800 za sztukę zł. 1330 ct. wielkość 6750/6850 za sztukę zł. 1340 ct. wielkość 6800/6900 za sztukę zł. 1350 ct. wielkość 6850/6950 za sztukę zł. 1360 ct. wielkość 6900/7000 za sztukę zł. 1370 ct. wielkość 6950/7050 za sztukę zł. 1380 ct. wielkość 7000/7100 za sztukę zł. 1390 ct. wielkość 7050/7150 za sztukę zł. 1400 ct. wielkość 7100/7200 za sztukę zł. 1410 ct. wielkość 7150/7250 za sztukę zł. 1420 ct. wielkość 7200/7300 za sztukę zł. 1430 ct. wielkość 7250/7350 za sztukę zł. 1440 ct. wielkość 7300/7400 za sztukę zł. 1450 ct. wielkość 7350/7450 za sztukę zł. 1460 ct. wielkość 7400/7500 za sztukę zł. 1470 ct. wielkość 7450/7550 za sztukę zł. 1480 ct. wielkość 7500/7600 za sztukę zł. 1490 ct. wielkość 7550/7650 za sztukę zł. 1500 ct. wielkość 7600/7700 za sztukę zł. 1510 ct. wielkość 7650/7750 za sztukę zł. 1520 ct. wielkość 7700/7800 za sztukę zł. 1530 ct. wielkość 7750/7850 za sztukę zł. 1540 ct. wielkość 7800/7900 za sztukę zł. 1550 ct. wielkość 7850/7950 za sztukę zł. 1560 ct. wielkość 7900/8000 za sztukę zł. 1570 ct. wielkość 7950/8050 za sztukę zł. 1580 ct. wielkość 8000/8100 za sztukę zł. 1590 ct. wielkość 8050/8150 za sztukę zł. 1600 ct. wielkość 8100/8200 za sztukę zł. 1610 ct. wielkość 8150/8250 za sztukę zł. 1620 ct. wielkość 8200/8300 za sztukę zł. 1630 ct. wielkość 8250/8350 za sztukę zł. 1640 ct. wielkość 8300/8400 za sztukę zł. 1650 ct. wielkość 8350/8450 za sztukę zł. 1660 ct. wielkość 8400/8500 za sztukę zł. 1670 ct. wielkość 8450/8550 za sztukę zł. 1680 ct. wielkość 8500/8600 za sztukę zł. 1690 ct. wielkość 8550/8650 za sztukę zł. 1700 ct. wielkość 8600/8700 za sztukę zł. 1710 ct. wielkość 8650/8750 za sztukę zł. 1720 ct. wielkość 8700/8800 za sztukę zł. 1730 ct. wielkość 8750/8850 za sztukę zł. 1740 ct. wielkość 8800/8900 za sztukę zł. 1750 ct. wielkość 8850/8950 za sztukę zł. 1760 ct. wielkość 8900/9000 za sztukę zł. 1770 ct. wielkość 8950/9050 za sztukę zł. 1780 ct

